

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 2 till ”Beslut om
naturreservat för Sör-
Lomsjöberget”.

SKÖTSELPLAN

Datum
2009-09-16

Ärendebeteckning

511-4860-2009

Arkivbeteckning

2402205

1(8)

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET SÖR- LOMSJÖBERGET I ÅSELE KOMMUN

Foto: Per-Anders Blomqvist /Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå
Växel: 090-10 70 00

1. Syftet med säkerställande och skötsel

Syftet med Sör-Lomsjöbergets naturreservat är att bevara miljöer och strukturer som kännetecknar produktiva boreala ur- och naturskogsartade granskogar. Genom bevarandet säkerställs livsmiljöer för de organismer som är beroende av dessa ekosystem. Syftet nås genom fri utveckling där naturliga processer tillåts fortgå ostört. Naturskogsstrukturer som skiktning, gamla grova träd och död ved ska förekomma i gynnsam omfattning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna nyttjas för naturstudier, undervisning samt forskning.

2. Beskrivning av naturreservatet

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Sör-Lomsjöberget
Nummer	2402205
Reg-DOS id	2014871
Natura 2000	-
Kommun	Åsele
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 20 km SV Åsele, ekokarta 21H1b Mittkoordinat (RT90 2,5 gon V): 1558870, 7106990
Naturgeografisk region	32 c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter
Värdetrakt	20. Stenbithöjden, gran
Bränningstrakt	-
Gräns	Se beslutscharta
Markägare	Sveaskog
Fastighet	Del av Åseleskogen 1:1
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	105 ha
Skyddad areal produktiv skog	97 ha

2.2 Naturtyper inom området

Naturtypsindelning ¹		Areal (ha)
Granskog	Granskog av blåbärsris-typ (2.1.2.1)	50,1
	Granskog av lågörter-typ (2.1.2.4)	38,1
Blandskog	Löv- barrblandskog av ris-gräs-typ (2.3.1.2)	13,5
Våtmark	Fattigkärrvegetation (3.2)	3,6

¹Naturtypsindelning enligt *Vegetationstyper i Norden, 1994* (se bilaga 1).

Naturtypsindelning ²		Areal (ha)
Skog	Västlig taiga, granskog (9010)	40,4
	Näringsrik granskog (9050)	37,4
	Övrig skogsmark (9900)	23,9
Våtmark	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)	3,6

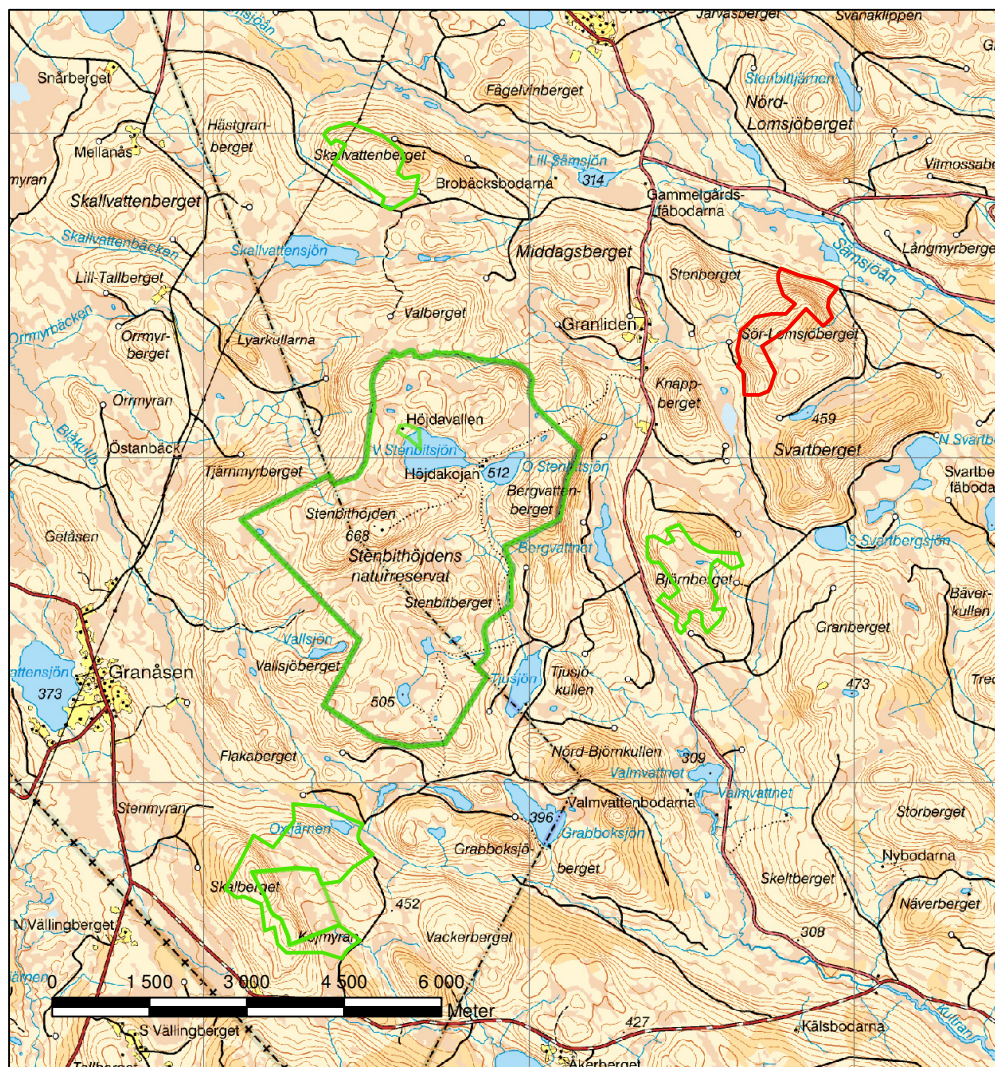
² Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur, *rådets direktiv 92/43 EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter* (se bilaga 2).

2.3 Beskrivning av reservatet

Sör-Lomsjöbergets naturreservat ligger ca 20 km sydväst om Åsele och utgörs av Sör-Lomsjöbergets nord och västbranter samt delar av den mellanliggande högplatån. En väg utgör områdets norra gräns och en kortare väg tangerar också området i söder. Flera mindre bäckar genomkorsar området, främst i den västra branten. Hela området ligger ovanför högsta kustlinjen på 320-530 meter över havet. Berggrunden utgörs i huvudsak av röd till grå s.k. Revsundsgranit, vilken är karakteristisk för länets inland. Jordtäcket är relativt tunt i de höga partierna och i nordslutningen medan moränlagret är tjockare i västbranten. I båda branterna är terrängen blockrik.

Reservatets skogar består nästan uteslutande av produktiva grannatur- och urskogar. I de centrala, högsta delarna av reservatet återfinns även en del höjdlägesgranskog med inslag av björkdominerade områden och ett antal myrar.

Den nordliga branten består till större delen av en mycket fin, hänglavsdraperad granurskog på blockrik mark med flera mindre stup. Skogen är fullskiktad och luckig med rikligt med 150-200 åriga granar. Ställvis finns även 200-250 år gamla tallöverståndare, varav enstaka har brandljud. Död ved förekommer rikligt i olika dimensioner och nedbrytningsklasser, både som liggande och stående träd. Ett visst lövinslag förekommer också, främst av björk varav några är grova vårtbjörkar. Påverkansgraden är mycket liten och utgörs endast av enstaka dimensionsavverkade stubbar.

Översiktskarta Sör-Lomsjöbergets naturreservat. Röd gräns = Sör-Lomsjöbergets naturreservat, grön gräns = befintliga och snart blivande reservat

I reservatets västbranter växer gammal, ofta grov hänglavsbeklädd granskog. Kring bäckarna som genomkorsar området dominerar låg- och högtörtssamhällen. Här är skogen mer påverkad av människor; gamla mosstäckta stubbar är vanliga och det finns ett tydligt glapp i kontinuiteten mellan gamla, nästan nedbrutna lågor och relativt nyfallna. Tillgången på stående död ved är däremot högre med spridda torrakor och högstubbar bland de ofta 150-200 åriga granarna.

Naturen på högplatån i de centrala delarna av reservatet skiljer sig markant från de omgivande granskogarna. Området är tydligt påverkat av höjdläget med fjällbjörkslika björkar och granar som ofta ger ett pinat intryck. Även här är dock påverkan av skogsbruk tydlig med bukettväxande björkar och gott om gamla avverkningsstubbar.

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 2 till ”Beslut om
naturreservat för Sör-
Lomsjöberget”.

SKÖTSELPLAN

Datum
2009-09-16

Ärendebeteckning

511-4860-2009

Arkivbeteckning

2402205

5(8)

Sör-Lomsjöbergets karaktär av grannaturskog på produktiv mark med gott om död ved, lövträd och gamla träd gör området gynnsamt för växter och djur som är beroende av ostörda ekosystem. Följande noteringar av ovanliga och intressanta arter har gjorts i området (hotkategori enligt rödlistan 2005 anges inom parentes):

Svampar: Doftticka (VU), rynkskinn (NT), rosenticka (NT), lappticka (NT), harticka (NT), gränsticka (NT), violmussling (NT), gammelgransskål (NT), trådticka, kötticka, ullticka. *Lavar:* Skrovellav (NT), lunglav (NT), bårdlav, stuplav, skinnlav. *Kärlväxter:* Jungfru-marie nycklar, torta. *Fåglar:* Sparvhök.

Näringsrik granskog med torta och skogsnäva. Foto: Per-Anders Blomqvist /Länsstyrelsen

3. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 2 skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området (bilaga 3). För varje skötselområde redovisas ett eller flera mätbara bevarandemål. Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

3.1 Skötselområde 1, skog med fri utveckling, areal 102 ha

Skötselområde 1 består av all skogsmark inom reservatet. Majoriteten av skötselområdet är grandominerade skogar som redan idag har tydliga ur- och naturskogskvaliteter med gott om död ved och gamla träd. En mindre del av området består av höjdpåverkad gles, ofta björkdominerad skog med sparsamt med död ved och högre påverkansgrad än den övriga skogen (Bilaga 3, delområde 1). Skötselområdets skogar ska lämnas för fri utveckling, vilket innebär att utvecklingen ska präglas av naturliga processer så som trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Det innebär även att spontan brand bör tillåtas brinna inom reservatet så långt det är möjligt utifrån säkerhetsmässiga aspekter. De arealer skog i skötselområdet som ej utgörs av naturskog i dag ska på sikt och genom frånvaro av mänskliga ingrepp få utvecklas mot ett naturskogsartat tillstånd med samma bevarandemål som omgivande skogar.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen ur- och naturskog uppgår till 102 ha.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

3.2 Skötselområde 2, våtmarker med fri utveckling, areal 3,6 ha

Insprängt i skötselområde 1 ligger fyra små trädlösa myrområden som tillsammans bildar skötselområde 2. Dessa myrar ska utvecklas fritt utifrån naturliga hydrologiska processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen våtmarker uppgår till 3,6 ha
- Hela skötselområdet har en ostörd hydrologi

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4. Skötselområden för friluftsvärden med mål och åtgärder

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på friluftsliv och anläggningar (bilaga 4). Besöksfrekvensen till Sör-Lomsjöberget bedöms bli liten. Visserligen ligger reservatet i ett område med flera andra reservat vilket potentiellt skulle kunna locka besökare, men i dagsläget finns inga tydliga stigar som tyder på att området används särskilt flitigt för friluftsliv. En eventuell ökning av besök till följd av reservatsbildningen bedöms inte komma att äventyra områdets naturvärden.

4.1 Skötselområde för Friluftsliv och anläggningar

Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar. Nyttjandet av området som utflyktsmål ska främjas genom att en informationsskylt (A3) med karta över reservatet sätts upp intill vägkorsningen i det nordöstra hörnet av reservatet. Ytterligare en lika stor skylt sätts upp i det sydvästra hörnet där skogsvägen tangerar reservatsgränsen. Se bilaga 4 för placering av skyltarna.

Mål

- Det ska finnas två väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av naturmiljöer i reservatet, föreskrifter för allmänheten samt en karta

Skötselåtgärder

- Montering av informationsskyltar.

5. Övriga anläggningar

Inga övriga anläggningar finns inom reservatet.

6. Nyttjanderätter

Jakt får bedrivas av jakträttsinnehavare enligt gällande jaktlagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var
Montering av informationsskyltar	Se bilaga 4

9. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även utmärkningar och skyltar inom reservatet. Uppföljningen ska ske minst vart annat år. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

9.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras.

9.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden och enligt den indelning i naturtyper för basinventering av skyddad natur som presenteras på kartan i bilaga 2. Indelningen kan komma att ändras efter ytterligare fältbesök i reservatet eller efter att området har flygbildstolkats.

Kartbilagor:

1. Naturtypsindelning enligt Vegetationstyper i Norden
2. Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur (N2000)
3. Skötselområden för naturvärden
4. Anläggningar för friluftsliv